

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gruodžio 19 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanauskaitės,

susipažinusi su 2023 m. gruodžio 11 d. paduotu **ieškovo J. B.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 12 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovas J. B. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. rugsėjo 12 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi paliktas nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo atmestas ieškovo J. B. ieškinys atsakovei D. B. dėl išlaikymo nepilnamečiam vaikui pakeitimo. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamų teisės klausimų yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Ieškovo paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie pagrindiniai argumentai:

1. Teismai nevertino ieškovo nurodytų aplinkybių, kad nuo 2016 m. gruodžio 23 d. iki 2023 m. teismo priteistas išlaikymas padidėjo net 2,03 karto, todėl nepagrįstai konstatavo, jog ieškovas neįrodė, kad jo turtinė padėtis pasikeitė (pablogėjo) po teismo sprendimo, kuriuo priteistas išlaikymas, priėmimo;

2. Teismai nepagrįstai nurodė, kad kilęs ginčas turi būti kvalifikuojamas kaip ginčas dėl nepilnamečiam vaikui nustatyto išlaikymo dydžio pakeitimo (sumažinimo). Ieškiniu buvo prašoma ne sumažinti priteisto išlaikymo dydį (0,527 MMA), o tik nustatyti priteistą išlaikymą pinigine išraiška;

3. Bylą nagrinėję teismai nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos, sprendžiant jau priteisto nepilnamečiam vaikui išlaikymo skaičiavimo tvarką. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus mokesčių ir valstybinio socialinio draudimo reformai, pasikeitė darbo užmokesčio struktūra. Naujausioje teismų praktikoje nurodoma, kad orientaciniu vaiko išlaikymo dydžiu laikytina minimalioji mėnesinė alga atskaičius mokesčius (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-495-1075/2020). Tokia teismų praktika yra pagrįsta, nes vaiko išlaikymo dydžio apskaičiavimo modelis, kuomet orientacinis vaikui teikiamas išlaikymo dydis skaičiuojamas nuo pajamų dydžio, kurių asmenys realiai negauna, neatitinka protingumo, sąžiningumo, teisingumo principų. Be to, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. balandžio 2 d. priėmė nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-164-687/2020, kurioje išaiškino, kad pagal Išmokų vaikams įstatymą valstybės mokamos vaikui išmokos yra skirtos jo poreikiams tenkinti ir yra finansinė pagalba jį auginantiesiems tėvams. Dėl to, teismui sprendžiant dėl iš tėvo (motinos) priteistino išlaikymo vaikui dydžio, nustatytas visas vaikui reikalingo išlaikymo dydis mažintinas pagal Lietuvos Respublikos šmokų vaikams įstatymą valstybės mokamomis vaikui išmokomis ir tik po to nustatytinos tėvų teiktino išlaikymo dalys, atsižvelgiant į kiekvieno iš jų turtinę padėtį.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl teisės normų taikymo nepatvirtina CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasaciniame skunde nurodomas netinkamas faktinių aplinkybių nustatymas, tačiau pagal CPK 353 straipsnio 1 dalį kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauskaitė